

A BÓDÍTÓ HÁRS

A hárs virágzása,
illata számomra olyan komplex élmény,
amely szorosan összefonódik a nyár kezdetével.
Egyfajta szabadságérzés, ekkor kezdődik
a vakáció, jobb esetben befejeződnek
az egyetemi vizsgák, elkezdődik a nyaralás.
A nyári záporok paradús levegője keveredik
a virágzó rétek és sok más cserje frissítő,
néha émelyítő illatával.
Korzikára szokták mondani, hogy az illatok
szigete, úgy gondolom, hogy nyár elején
Magyarország is az illatok országává válik.

FOTÓ: MOLNÁR PÉTER

A szőkedencsi hársfa az ország
nevezetes fáinak egyike, korát
700 évre becsülik, tehát
az Árpád-ház kihalása környékén
láthatta meg a napvilágot

A kislevelű hárs szerte Európában elterjedt, északon és délen megritkul, majd el is tűnik teljesen. A Kárpát-medencében jellegzetes elegyfa, amely gyertyános tölgyesekben, ártéri ligeterdőkben és a sziklás, törmelékes élőhelyeken gyakori. Kissé szabálytalan, lekerekedően oszlopos koronájú, többnyire tövétől ágas, 20-25 méter magasra növő fa. A kérge szürke, finoman repedezett. Fiatal hajtásai pelyhesek, de hamar lekopaszodnak. Szív alakú, lekerekedő vállú, hegyes csúcsú, fűrészes szélű levelei ritkán nőnek 7 cm-nél hosszabbra. A levelek fonákján az érzugokban rozsdabarna, vöröses szőrpamacsok nőnek. Sárgásfehér, kellemes illatú virágai a többi hárshez hasonlóan hosszúkas, ép szélű fellevélhez csatlakozó, 7-15 virágot számláló bogernyőben nyílnak.

A HÁRS VIRÁGA

A kislevelű hárs virágzatát a méhek igen kedvelik, a nagylevelű hárssal együtt fontos mézelő növény. Mindkét hárs virágait szedik és szárítják. Forrázatát, a hársfateát különböző hurutos bántalmak esetén, illetve izzasztó és vértisztító teának szokták használni. A gyógyfű-kereskedelemben *flores tiliae* néven szerepel a hársfavirág. Június közepe táján, a teljes virágzás idején a támasztó murvalevéllel együtt érdemes szedni, a szedett virágokat pedig vékony rétegben ponyvára terítve padláson vagy más árnyékos helyen szárítani. Jó tudni, hogy 3-4 kg friss virágból lesz 1 kg száraz virág. A szárított hársfavirágnak egészen más az illata, mint a frissnek. A hársfavirág illóolajat is tartalmaz.

A virágok öttágúak, öt-öt csésze- és szíromlevéllel. A bibe is öttágú. A virágok murvalevele megnyúlt nyelv alakú, zöldessárga színű, hártyás, amikor megszárad, papírszerűvé válik és egészen végig, magérésig rajta marad a kocsányon, majd az érett terméssel együtt hull le. Gömb alakú termései simák, az érett termések a fellevéllel együtt, jellegzetesen pörögve esnek le, és a szél messzire elhordhatja őket.

Molnár Péter